FITXA INDICADOR

1. Nom indicador			
Taxa estandarditzada de mortalitat evitable per polítiques sanitàries intersectorials			
Data actualització:	24-40-2024	Versió:	v.2.

2. Àmbit	
Àmbit Principal	Estat de salut
Sub-Àmbit	Mortalitat

3. Definició

La mortalitat evitable proporciona informació sobre els patrons de mortalitat de patologies determinades considerades susceptibles d'intervenció. Es realitza en base a una selecció del que es consideren malalties evitables, entenent que una malaltia és evitable si es disposa de mesures efectives de prevenció i tractament que evitin la mort prematura per aquesta malaltia.

Les taxes de mortalitat evitable es configuren a partir d'una agrupació de causes en base a la seva susceptibilitat d'intervenció per als serveis d'assistència sanitària i per a les polítiques sanitàries intersectorials. Aquest indicador és rellevant en l'àmbit de salut pública en tant que permet valorar els mitjans terapèutics i preventius disponibles. Una anàlisi geogràfica permet detectar diferències de mortalitat que podrien estar associades a diferents nivells d'accés i efectivitat dels serveis sanitaris.

Específicament, les causes susceptibles d'intervenció per a les polítiques sanitàries intersectorials són aquelles per les quals es considera que existeix només (o fonamentalment) intervenció de prevenció primària en l'àmbit social, educatiu, normatiu, etc. No s'inclouen aquelles causes per las quals les mesures de prevenció estan basades principalment en mesures medicoquirúrgiques o assistencials.

4. Fórmula de càlcul

$$TME = \frac{\sum_{y=1}^{K} \sum_{x=J1}^{J2} d_{y,x}}{\sum_{x=1}^{J} P_x} \times 10^5$$

$d_{y,x}$= nombre de defuncions per la causa de mortalitat evitable i, en els intervals d'edat J1 a J2 (variables en funció de la causa de mortalitat)

Px = Població de l'interval d'edat x

J = nombre d'intervals d'edat

5. Lectura

La taxa de mortalitat evitable per les polítiques sanitàries intersectorials es configura a partir de les següents causes de mort:

Causes susceptibles d'intervenció per les polítiques sanitàries intersectorials	Edat	Codis CIM-10

Amb el suport de:
Diputació de Girona
Generalitat de Catalunya
Unió Europea
Fons Europeu de Desenvolupament Regional

Sida i infecció VIH	Totes	B20-24, R75
Tumor maligne pulmó	0-74	C33, C34
Malaltia alcohòlica del fetge	15-74	K70
Accidents vehicles de motor	Totes	V02-V04, V09 (excepte V09.1 i V09.9), V12-V14, V19.0-V19.2, V19.4-V19.6, V20-V79, V80.3-V80.5, V81.0-V81.1, V82.0-V82.1, V83-V88.8, V89 (excepte V89.1)
Suïcidis	Totes	X60-X84, Y87.0
Homicidis	Totes	X85-Y09, Y87.1
Resta causes externes	Totes	V01, V05-V06, V09.1, V09.9, V10-V11, V15-V18, V19.3, V19.8-V19.9, V80.0-V80.2, V80.6-V80.9, V81.2-V81.9, V82.2-V82.9, V88.9, V89.1, V90-V99, W00-W99, X00-X49, X50-X59, Y10-Y59, Y85-Y86, Y87.2, Y88-Y89, F10.0

Un increment en la taxa es considera de forma negativa atès que implica un augment de casos de mort per les causes seleccionades en relació a la població i, per tant, podria suposar una disminució de l'efectivitat dels mitjans disponibles per les polítiques sanitàries intersectorials. Per a comparar és necessari presentar la taxa estandaritzada.

6. Periodicitat

Anual

7. Font

Institut Nacional d'Estadística (INE)
Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

8. Limitacions

Geogràfiques ☐	Temporals ☐	Secret estadístic ☒

Descripció de les limitacions
S'ofereixen les taxes estandarditzades i suavitzades per a poder comparar les diferents poblacions i mantenir el secret estadístic.

9. ODS																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.4 i 3.6																

10. Comentaris i observacions

Es pren com a referència el llistat de causes de mort evitable configurat pel grup de consens (Gispert, R.) que suposa una versió actualitzada, segons criteris de prevenció i de tractament més recents, de les causes de mortalitat que s'han de considerar evitables. Es presenten agrupades en causes susceptibles d'intervenció pels serveis d'assistència sanitària i causes susceptibles d'intervenció per les polítiques sanitàries intersectorials. Comprèn diverses patologies i/o lesions que afecten a diferents grups d'edat.

Les dades es presenten estandarditzades de forma indirecta a partir dels valors provincials. Atesa la configuració municipal de la província de Girona en la qual hi ha diferencies considerables de població entre municipis i més d'un 84% de municipis de menys de 5.000 habitants, es realitza un procediment de suavització de les dades. Aquest procediment, elaborat a partir d'una aproximació bayesiana basada en INLA (Integrated Nested Laplace Aproximation), permet eliminar la extravolatilitat de les dades i obtenir els patrons més estables.
Cal tenir en compte que per a les comarques de la Cerdanya, Osona i la Selva es calculen els valors comarcals a partir dels municipis de la demarcació de Girona.